

SLOVENŠČINA, 5. razred

UČNA TEMA: Lastna in občna imena

POTEK URE

Danes bomo skupaj spoznali človeka, ki je zaznamoval otroštvo številnih generacij. Ali kdo pozna gospoda na fotografiji?

- Kaj mislite, kaj je bil Miki Muster po poklicu?
- Ste že kdaj brali kakšen njegov strip ali si ogledali njegove risanke?
- Katere junake iz njegovih stripov poznate?

Na tablo sproti zapisujemo odgovore učencev z velikimi tiskanimi črkami:

- . MIKI MUSTER,**
- . STRIPAR,**
- . DOGODIVŠČINE ZVITOREPCA, LAKOTNIKA IN TRDONJE; TRIJE MUŠKETIRJI; ZBIRKA MIKI MUSTER ...**
- . VOLK LAKOTNIK, LISJAK ZVITOREPEC, ŽELVAK TRDONJA.**

»Kaj opazite pri zapisu imen? So vsa zapisana pravilno? Katera bi morali zapisati z veliko začetnico?«

Skupaj pregledamo zapis na tabli. Besede, ki bi morale biti zapisane z veliko začetnico, obkrožimo ali prevlečemo z rdečo barvo.

Kaj pomenijo besede, ki smo jih zapisali z malo začetnico?

- . Kaj pa pomenijo tiste, ki jih pišemo z veliko začetnico?**

Po pogovoru skupaj oblikujemo pravilo:

Imena delimo na občna in lastna imena.

Občna imena zapisujemo z malo začetnico, saj poimenujejo bitja, zemljepisne pojme in stvari na splošno.

Lastna imena pa natančno poimenujejo posamezna bitja, kraje ali stvari, zato jih pišemo z veliko začetnico.

Nato odpremo delovni zvezek na strani 38. Določimo nekaj učencev, ki glasno preberejo besedilo iz 1. naloge.

- O kom govori besedilo?**
- Kje je bilo objavljeno?**
- Kaj smo izvedeli o Mikiju Mustru?**
- Katera njegova dela so omenjena?**

Učenci besedilo še enkrat preberejo sami, nato samostojno rešijo 2. nalogo.

Ko končajo, odgovore preverimo skupaj. Učence spodbujamo, naj popravijo ali dopolnijo svoje zapise.

Enako postopamo pri 3. in 4. nalogi.

Nato odprejo zvezke in skupaj zapišemo povzetek:

Imena delimo na občna in lastna imena.

Občna imena zapisujemo z malo začetnico, saj na splošno poimenujejo:

- bitja (npr. stripar, pisateljica, lisjak, volk),
- zemljepisne pojme (npr. država, pokrajina, kraj)
- in stvari (npr. podjetje, časopis, film, knjiga).

Lastna imena natančno poimenujejo:

- bitja (npr. Miki Muster, Majda Koren, Zvitorepec, Lakotnik),
- zemljepisne pojme (npr. Amerika, Dolenjska, Murska Sobota)
- ter stvari (npr. Jelovica, Slovenski poročevalec, Puščica, Zvitorepčeve prigode).

Pišemo jih z veliko začetnico.

**Učence razdelimo v manjše skupine.
Vsaka skupina dobi nalogo, da poišče čim več
primerov za občna in lastna imena.
Ideje zapišejo v miselni vzorec – lahko na list ali v
zvezek.**

**Vsak učenec nariše svoj miselni vzorec, skupina pa
enega predstavi pred razredom.**

**Ostali učenci pozorno poslušamo in pazimo na
pravilno uporabo izrazov »občno ime« in »lastno
ime«.**

**Pohvalimo dobre primere in razložimo morebitne
napake.**

DOMAČA NALOGA

Delovni zvezek, stran 39, naloge 5.–7.

11. Miki Muster

Ponovili bomo:

 kaj so občna in lastna imena.

Svit obožuje stripe o Zvitorepcu. V zbirki stripov je našel zapis o svojem najljubšem ilustratorju.

Preberi.

Miki Muster

Zvitorepec, Trdonja in Lakotnik so stripovski junaki. Če jih ne poznaš, se nemudoma odpravi v šolsko knjižnico, kjer ima knjižničar ali pa knjižničarka *Dogodivščine Zvitorepca, Lakotnika in Trdonje* verjetno še vedno na častnem mestu. Stripe najdeš blizu knjig pisateljic Majde Koren, Polonce Kovač in Nataše Konc Lorenzutti, na polici, kjer je napisana črka M.

Napisal in narisal jih je sloviti slovenski stripar, ilustrator in kipar Miki Muster. Kot Nikolaj se je rodil leta 1925 v Murski Soboti in se s starši kmalu preselil na Dolenjsko, v Krmelj, kjer je oče delal kot rudniški zdravnik, saj je zdravil rudarje, ki so delali v rudniku. V Ljubljani, kjer je živel dolga leta, je Miki Muster obiskoval osnovno šolo in gimnazijo ter zaključil Akademijo za likovno umetnost.

1 Ko so v Ljubljani okoli leta 1938 v kinu vrteli celovečerni film *Sneguljčica in sedem palčkov*, je začel sanjariti o tem, da bi ustvarjal risane filme. Njegova otroška želja, da bi se preselil v Ameriko in ustvarjal risane filme za podjetje Disney, se ni uresničila, je pa zato leta 1960 režiral in animiral prvi slovenski risani film *Puščica*, kmalu zatem pa še filma *Kurir Nejček* in *Zimska zgodba*.

Dolga leta je kot novinar in ilustrator delal pri časopisu Slovenski poročevalec in ustvarjal stripe o lisjaku Zvitorepcu, volku Lakotniku, želvi Trdonji in zlobnemu žabonu Joži Gulikoži, ki so bili najprej objavljeni v časopisu, šele nato pa v knjigah. Čeprav je od objave prve epizode Zvitorepčevih prigrad minilo že več kot šestdeset let, njegovi stripi in slikanice, ki so polni humorja, poguma in napetih dogodivščin, navdušujejo že tretjo generacijo bralcev.

Kruh si je služil tudi z oglasi za televizijo. Tvoji starši in stari starši se zagotovo spomnijo Mustrovih legendarnih risanih oglasov za kremo Viki in podjetje Jelovica ter zajčkov Cik-cak, televizijskega sporočila z navihanimi zajčki, ki so jih v njihovih otroških letih pospremili v posteljo.

Miki Muster ni bil spreten le z barvicami, temveč je bil tudi izvrsten plavalec. Medalje je osvojil v Münchnu in na prvenstvu v Franciji. Za svoje ustvarjalno delo je prejel kar nekaj nagrad, med drugim tudi srebrni red za zasluge ter Prešernovo nagrado, najvišje priznanje, ki ga lahko prejme slovenski umetnik.

2

V besedilu z **modro barvo** podčrtaj vsa lastna imena, ki so zapisana z veliko začetnico.

Sledi zgledu ter dopolni z lastnimi in občnimi imeni iz besedila.

stripar, kipar, ilustrator Miki Muster

časopis Slovenski poročevalec

celovečerni film

3 prvi slovenski risani film

Zvitorepec

Trdonja

Cik-cak

priznanje

podjetje

rojstni kraj

selitev na

naslov stripa

volk

žabon

pisateljica

plavalna medalja v

Dopolni poved.

4 Z malo začetnico pišemo imena, z veliko začetnico pa imena.

Imena delimo na **občna in lastna imena**.

Občna imena zapisujemo z malo začetnico, saj na splošno poimenujejo bitja (*stripar, pisateljica, lisjak, volk*), zemljepisne pojme (*država, pokrajina, kraj*) in stvari (*podjetje, časopis, film, knjiga*).

Lastna imena natančno poimenujejo bitja (*Miki Muster, Majda Koren, Zvitorepec, Lakotnik*), zemljepisne pojme (*Amerika, Dolenjska, Murska Sobota*) ter stvari (*Jelovica, Slovenski poročevalec, Puščica, Zvitorepčeve prigode*). Pišemo jih z veliko začetnico.

Besede v oklepaju pravilno zapiši z veliko oziroma malo začetnico.

Pri nas v (PREKMURJU) je tako, da če ti je ime (MIKLAVŽ ALI NIKOLAJ), si

(MIKI).

5 Moja mama je napol (MADŽARKA) in doma smo vedno govorili le (MADŽARSKO). Mama ni nikoli znala dobro

..... (SLOVENSKO). Govorila je

..... (PREKMURŠČINO IN MADŽARŠČINO).

Navedena lastna imena s pisanimi črkami prepiši v ustrezni stolpec. Pazi na veliko začetnico.

DOGODIVŠČINE ZVITOREPCA, LAKOTNIKA IN TRDONJE POLONCA KOVAČ
 TRDONJA NIKOLAJ AMERIKA MÜNCHEN
 FRANCIJA KURIR NEJČEK ZIMSKA ZGODBA
 SLOVENSKI POROČEVALEC JOŽA GULIKOŽA JELOVICA
 DISNEY PREŠERNOVA NAGRADA ZVITOREPČEVE PRIGODE

LASTNA IMENA BITIJ

ZEMLJEPIŠNA LASTNA IMENA

STVARNA LASTNA IMENA

6

Navedeno besedo uporabi v dveh povedih: enkrat kot občno ime, drugič kot lastno, a ne na začetku povedi.

KOVAČ Danes smo poslušali pravljicarko Polonco Kovač. Učil se je za kovača.

PIŽAMA

7

KOS

PREŠEREN